

Komentář Jana Bříždály: Místo aby hnutí STAN řešilo problémy se školstvím, akorát vytvářejí nové. Nekvalitní vzdělávání nejvíc odskáčou děti

8.2.2025 - | Česká pirátská strana

Starostové s velkým “S”, kteří mají celé volební období gesci školství pod sebou, by měli změnu ve financování nepedagogických oddálit tak, aby se na ni mohli všichni aktéři dobře připravit. K tomu se zatím nechystají, a tím hází klacky pod nohy starostům s malým “s”. Ti teď budou muset společně s hejtmany vymýšlet z čeho a jak uklízečky, kuchařky a školníky vlastně zaplatí. K tomu nejsou doposud schválené žádné zákony. A jak by taky mohly být, když se o školském zákonu má ve Sněmovně jednat teprve příští týden? Proč se tedy tak spěchá?

Důvod je zřejmý – v rozpočtu ministerstva školství bylo potřeba hledat úspory, a tak se vyškrtly finance na platy nepedagogických pracovníků s tím, že v posledních 4 měsících letošního roku to doplatí zřizovatelé. Mnoho obcí ale takto narychlo v rozpočtech peníze jednoduše nemá. Když obce rozpočtny na konci loňského roku začaly připravovat, neměly informace o tom, že a jak na ně tato povinnost spadne. Hrozí tak, že školám budou chybět klíčoví zaměstnanci, bez kterých není možné zajistit běžný provoz. Tristní je už současný stav, kdy tabulkové platy některých nepedagogických pracovníků nedosahují ani minimální mzdy, která činí 20.800 Kč. Ředitelé škol či zřizovatelé tak už teď musí hledat možnosti, jak těmto pracovníkům vůbec plat dorovnat alespoň do úrovně minimální mzdy.

Nenechme se zmást – Piráti podporují řešení převodu financování nepedagogů na zřizovatele. Ale pokud má k takovému přesunu dojít, musí být proveden promyšleně a s dostatečným časem na přípravu. Nejlogičtější by bylo, kdyby změna nastala nejdříve od ledna 2026 nebo od září 2026, aby bylo možné přijmout odpovídající legislativu a aby se na změnu mohli ředitelé škol i jejich zřizovatelé nachystat. Aktuální návrh však akorát reflektuje současnou situaci, kdy ministerstvo školství nemá od září 2025 ve svém rozpočtu na platy nepedagogů vyčleněnou jedinou korunu. A odpovědnosti za to se snaží zbavit bez toho, aniž by domyslelo dopady na školy a jejich zřizovatele.

Rozvrat školství?

Dalším problematickým bodem je plánované převedení tzv. ONIV (ostatních neinvestičních výdajů) na zřizovatele. Ministerstvo školství tímto krokem v podstatě rezignuje na systémové zajištění prostředků na vzdělávání učitelů či nákup pomůcek do škol. Podle odborníků, například organizací PAQ Research a Učitel naživo, tento krok dále prohloubí nerovnosti ve vzdělávání, které jsou už nyní jedním z největších problémů českého školství. Zatímco bohatší města budou mít šanci udržet kvalitní podporu vzdělávání, menší obce a chudší regiony mohou být v kritické situaci. Financování školských služeb se totiž stane otázkou politické vůle jednotlivých starostů a zastupitelstev.

Pro fungování vzdělávacího systému je klíčová také práce školních psychologů a speciálních pedagogů. Proto se nám nelíbí ani povinnost nově hledat každých 6 let nového ředitele u všech pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center napříč republikou. Obáváme se, že tato změna může vést ke zbytečné destabilizaci jejich pracovišť. Pokud je cílem

zvýšit kvalitu vedení školských institucí, měl by stát přistupovat ke změnám koncepčně a nikoli zavádět selektivní opatření, která mohou vést k personálním nejistotám.

Naopak pozitivně vnímáme zavedení pozice sociálního pedagoga a jeho legislativní ukotvení mezi podpůrné pozice ve školách. Dlouhodobě jsme říkali, že je to potřeba a jsme rádi, že se to teď děje. Je totiž zásadní, aby se žáci cítili ve škole dobře a aby existovala pozice, která pomůže zlepšovat komunikaci mezi školou a rodinami. Tato podpora může hrát důležitou roli hlavně u dětí, které čelí sociálním problémům nebo mají složité rodinné zázemí.

Celkově návrh ministra školství Beka obsahuje hned několik nekonceptních a nesystémových návrhů. Místo jistot a rozvoje vzdělávání přichází s opatřeními, která mohou ohrozit kvalitu výuky a nerovnoměrně zatížit obce a kraje. STAN měl možnost tuto změnu zastavit nebo ji alespoň připravit lépe, ale neudělal nic. Teď budou mít další šanci poslanci ve Sněmovně. Apeluji na ně, ať se jí chopí. Tak, jako to udělají Piráti.

<https://www.pirati.cz/jak-pirati-pracuji/komentar-jana-brizdaly-misto-aby-hnuti-stan-resilo-problemy-s-e-skolstvim-akorat-vytvareji-nove-nekvalitni-vzdelavani-nejvic-odskacou-deti>